

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Josefa Baxy a JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **L. H.**, zastoupen Mgr. Janem Švarcem, advokátem se sídlem Vodičkova 695/24, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 10. 2020, č. j. MPSV-2020/202257-911, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 5. 10. 2021, č. j. 19 Ad 24/2020-24,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků řízení **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Úřad práce České republiky – Krajská pobočka pro hl. m. Prahu (dále jen „úřad práce“), rozhodnutím ze dne 11. 8. 2020, č. j. 1124087/20/AB, nepřiznal žalobci dávku státní sociální podpory - přírůstek na dítě. Odvolání žalobce žalovaný rozhodnutím ze dne 12. 10. 2020, č. j. MPSV-2020/202257-911, zamítl.

[2] Žalobce se dále bránil správní žalobou, kterou Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) v záhlaví specifikovaným rozsudkem zamítl. Především poukázal na skutečnost, že úřad práce vyzval žalobce k doložení rozhodných skutečností za účelem zjištění, zda sdílí společnou domácnost se svými rodiči. Konkrétně se jednalo o potvrzení zaměstnavatele rodičů, že na žalobce neuplatňují slevu na dani. Na sdělení žalobce, že jeho rodiče nejsou zaměstnaní, úřad práce reagoval další výzvou, a to k doložení potvrzení/dokladu, že na něj rodiče neuplatňují slevu na dani. V opačném případě měl doložit vyplněné formuláře o výši čtvrtletního příjmu obou rodičů za 3. čtvrtletí roku 2019. Na tuto výzvu již žalobce žádným způsobem nereagoval. Dle mínění soudu byly obě výzvy dostatečně určité a bylo z nich patrné, jaké podklady úřad práce po žalobci požadoval a za jakým účelem. Žalobce nadto neprojevil, že by výzvám nerozuměl. Ačkoliv bylo v zájmu žalobce, aby se správním orgánem spolupracoval, zůstal ve věci pasivní.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[4] Namítá, že povinnost spolupracovat s úřadem práce a doložit požadované skutečnosti jej stíhá až od okamžiku, kdy jej úřad k prokázání těchto skutečností vyzve. Výzva však musí být dostatečně určitá a musí z ní být patrné, jakým způsobem lze prokazované skutečnosti doložit. Tyto požadavky výzva úřadu práce nespĺňovala. Stěžovatel nemohl předložit doklad k neuplatňování slevy na dani, neboť žádný takový doklad neexistoval. Rozsudek městského soudu je proto nezákonný z důvodu nesprávného posouzení rozhodné právní otázky a stěžovatel navrhuje, aby jej Nejvyšší správní soud zrušil a věc vrátil soudu k dalšímu řízení.

[5] Závěrem stěžovatel dodává, že kasační stížnost není nepřijatelná, neboť vyřešení uvedené právní otázky přesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti rekapituluje průběh správního řízení a trvá na tom, že jeho postup (jakož i postup úřadu práce) byl souladný se zákonem. Z obou výzev zaslaných stěžovateli bylo patrné, jaké podklady úřad práce požadoval a za jakým účelem. Jestliže v první výzvě požadoval potvrzení zaměstnavatele, tak ve druhé výzvě již v reakci na sdělení stěžovatele upřesnil, že postačí předložit jakýkoliv doklad osvědčující, že na něj rodiče neuplatňují slevu na dani. Stěžovatel nedal v průběhu řízení najevo, že by výzvě nerozuměl. Úřad práce použil obecný pojem „doklad/potvrzení“ a poskytl tak stěžovateli prostor, aby požadovanou skutečnost osvědčil pro něj dostupným způsobem. Stěžovatel však na výzvu vůbec nereagoval, a proto úřadu práce nezbylo, než žádost o přiznání přídatku na dítě zamítnout. Z uvedených důvodů žalovaný navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jakožto nedůvodnou zamítl.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[7] Kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou a jedná se o kasační stížnost, která je ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. „*jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.*“ V posuzovaném případě o věci rozhodoval specializovaný samosoudce (viz § 31 odst. 2 s. ř. s.), proto se Nejvyšší správní soud dále zabýval otázkou, zda je kasační stížnost přijatelná. Výkladem kritérií přijatelnosti se již tento soud v minulosti podrobně zabýval, a to v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS. V něm interpretoval neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. O přijatelnou kasační stížnost se dle citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[8] V nynější věci stěžovatel pouze v obecnosti uvedl, že vyřešení sporné právní otázky přesahuje jeho vlastní zájmy. Proto považuje kasační stížnost za přijatelnou. S tímto tvrzením se však Nejvyšší správní soud neztotožňuje, neboť stěžovatel v kasační stížnosti nepředestírá žádnou právní otázku, která by byla sporná (kupříkladu v důsledku nejasného výkladu zákona), či která by nebyla v dosavadní judikaturní praxi dosud zodpovězena.

[9] Mezi účastníky řízení je sporné pouze to, zda stěžovatele stíhala povinnost doložit úřadem práce požadované podklady, popřípadě zda bylo z výzvy úřadu práce patrné, o jaké podklady se mělo jednat. Povinnost žadatele o dávku doložit požadované podklady rozhodné pro její přiznání vyplývá dostatečně jednoznačně přímo z § 61 odst. 2 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře. K citovanému ustanovení se již nadto váže množství soudních rozhodnutí. Nejvyšší správní soud setrvale judikuje, že povinnost osvědčit skutečnosti rozhodné pro přiznání

pokračování

dávky tíží v první řadě jejího příjemce. Pokud uvedené povinnosti nedostojí, správní orgán jej vyzve podle § 61 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře k doložení potřebných dokladů. Týkají-li se rozhodné skutečnosti společně posuzované osoby a žadatel je není schopen od této osoby získat, obrátí se správní orgán s výzvou přímo na společně posuzovanou osobu. „Povinnost úřadu práce vyzvat společně posuzovanou osobu nastává až v případě, že se dozví, že povinnost společně posuzované osoby nebyla na požádání oprávněné osoby splněna (...). Pokud příjemce dávky podklady od společně posuzované osoby ani na výzvu úřadu práce podle § 61 odst. 2 citovaného zákona nepředloží, ani nevyrozumí úřad práce o tom, že mu společně posuzovaná osoba odmítla poskytnout součinnost, nevyhověl výzvě úřadu práce, a proto může být výplata dávky zastavena, dávka může být odňata nebo nepřiznána, jestliže příjemce byl ve výzvě na tento následek prokazatelně upozorněn.“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2021, č. j. 8 Ads 181/2019 - 25). Současně kasační soud opakovaně upozorňuje na skutečnost, že je povinností účastníka správního řízení poskytovat správnímu orgánu součinnost při opatřování podkladů řízení (§ 50 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád), přičemž především v řízení o žádosti je v zájmu žadatele, aby se správním orgánem aktivně spolupracoval (viz např. rozsudky ze dne 22. 3. 2017, č. j. 3 Ads 90/2016 - 46, či ze dne 12. 11. 2021, č. j. 5 Ads 406/2020 - 29).

[10] Z uvedeného vyplývá, že stěžovatel v kasační stížnosti nepředestřel žádné právní otázky, které by dosud nebyly judikaturou uspokojivě řešeny, či otázky, které by byly v rámci dosavadní rozhodovací praxe řešeny nejednotně. Z odůvodnění napadeného rozsudku je patrné, že městský soud z relevantní judikatury vycházel a z ní vyplývající závěry aplikoval na projednávaný případ. Zejména srozumitelně osvětlil, proč vznikla stěžovateli povinnost předložit požadované podklady. V této souvislosti se zabýval i otázkou určitosti výzev a poukázal na skutečnost, že stěžovatel byl ve věci pasivní, s úřadem práce dostatečně nespolupracoval a nedal najevo, že by mu nebyl obsah výzev zřejmý.

IV. Závěr a náklady řízení

[11] Nejvyšší správní soud tedy neshledal existenci důvodů přijatelnosti kasační stížnosti, protože nepřikročil k podrobnému věcnému přezkumu kasačních námitek stěžovatele a kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

[12] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 a odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Soud o nákladech nerozhodoval podle § 60 odst. 3 s. ř. s., přestože kasační stížnost odmítl, a to s ohledem na závěry usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS (srov. obdobně usnesení ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28). Stěžovatel neměl v řízení úspěch, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Právo na náhradu nákladů řízení však nemá ani úspěšný žalovaný, neboť se jednalo o věc státní sociální podpory.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. ledna 2022

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu